

Особливості систематизації функцій органів публічної адміністрації

Рудницька В.М., студент 4-К курсу ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Стрельченко О.Г.

Доступність, прозорість та якість державної влади є метою реформування державної служби й виконавчої влади. Органи виконавчої влади покликані надавати адміністративні послуги, здійснювати державний нагляд (контроль), проводити управління об'єктами державної власності, тощо. Все перераховане вимагає чіткого розподілу функцій та повноважень між різними рівнями виконавчої влади. В Україні для покращення роботи органів виконавчої влади втілювалися різнопланові перетворення, вдосконалення існуючих елементів, водночас система державного управління вимагає і донині комплексних реформ.

Реформування, означеної системи має проводитися, орієнтуючись і гарантуючи підтримку цілісності держави і забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Цілісність системи органів виконавчої влади досягається з допомогою таких функцій управління як організація, планування, регулювання, контроль, координація. Однак, досягти системності в процесі реформування органів влади дуже непросто в силу складності їх функцій, що забезпечують організаційні структури (органи і посадові особи, державні службовці).

Незважаючи на усвідомлення науковцями необхідності розв'язання проблем реформування органів виконавчої влади, нині немає єдиного підходу щодо стратегії та тактики розподілу функцій між різними рівнями виконавчої влади, відсутній механізм ефективного контролю громадськості за виконанням функцій державних органів, потребують подальшого вдосконалення організаційні виміри безпосередньої реалізації перетворень, особливо на місцевому рівні. Це, у свою чергу, обумовлює необхідність аналізу функцій органів виконавчої влади України в контексті реформування системи державного управління.

Метою дослідження є напрацювання механізму систематизації функцій органів виконавчої влади, задля ефективного перерозподілу предметів відання та повноважень між різними рівнями та структурами системи державного управління.

Реформи системи публічного адміністрування є складовою частиною модернізації української держави. За останні роки створено робочу групу з питань оптимізації системи органів виконавчої влади; Координаційний центр з впровадження економічних реформ при Президентіві України; щороку в Національному плані дій щодо впровадження Програми економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» визначається детальний перелік завдань та заходів реформи державного управління, а також строки їх виконання. Відбулася структурна реорганізація органів виконавчої влади на центральному рівні, визначена необхідність розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування різних рівнів, місцевими органами виконавчої влади, територіальними управліннями центральних органів виконавчої влади. Тобто, варто продовжувати пошук теоретико-методологічних, організаційних механізмів перерозподілу функцій в системі органів виконавчої влади та подальшого впровадження реформ в системі державного управління.

Крім того, в цьому процесі домінуючими для визнання певних сукупностей органів виконавчої влади у якості системи або підсистеми повинні бути наступні ознаки: функціональна спільність: єдність цілей, завдань, що реалізуються в різних варіаціях, і багатогранність конкретних повноважень; стійкі організаційні

та інші подібні відносини і зв'язки; діяльність систем (підсистем) як самостійних утворень.

Щоб продовжувати реформи, варто здійснити реформування системи публічної адміністрації в цілому, визначивши наступні параметри: назва системи, її складові частини (елементи); ознаки і призначення системи. На основі зазначеного, відмітимо, що система органів виконавчої влади, перш за все, є складовою частиною (підсистемою) єдиної державної влади в Україні і виконує відповідні суспільні функції держави. Не виникає сумніву, що функції органів виконавчої влади тісно пов'язані із суспільними функціями держави. На різних етапах розвитку держави змінюються підходи до функцій держави. Це пояснюється декількома загальнозрозумілими факторами: зміною умов функціонування держави і вимогах до неї зі сторони суспільства, з переходом до нової фази їх життєвого циклу; змінами в економічному і соціально-політичному устрої; кризовими періодами, що вимагають посилення урядової регламентації; розвитком наукового пізнання закономірностей циклічної динаміки держави і права та інше.

Своєрідним різновидом способу дослідження виконавчих органів є їх розгляд крізь призму функцій управління. Такий підхід дозволяє більш точно встановити причинно-наслідкові зв'язки суб'єкта і об'єкта в різних системах управління. Функції виконавчих органів розглядаються в якості їх управлінських впливів, які забезпечують об'єкти управління цільовою орієнтацією, ресурсами і сприяють досягненню ним цих цілей. В свою чергу вони поділяються на підфункції, дії і операції, які можливо класифікувати за різними критеріями [1, 56-57]. Кожна функція виконавчої влади характеризується самостійністю, однорідністю і повторюваністю. Кожна функція має свою сферу дії і здійснюється певними методами [2, 15].

Структурна складність і особливості органів виконавчої влади спонукають нас до висновку про необхідність постійної оптимізації функціонування системи публічної адміністрації. Адже діяльність органів виконавчої влади покликана служити громадянському суспільству, створювати умови для суспільного саморозвитку із застосуванням при необхідності засобів державного примусу, правозахисник засобів тощо. Органи виконавчої влади діють постійно, цілеспрямовано, в різних сферах суспільного життя. Практичні, організуючі, координуючі, контролюючі і інші дії вказаних органів покликані виконувати прями функції держави незалежно від будь-яких обставин та ситуацій.

Одним із головних негативних факторів на шляху перетворення України в сучасну, стабільну правову державу є відставання процесу реформування органів виконавчої влади від змін в суспільному житті держави, нових економічних і політичних відносин. Низька ефективність управління в державі обумовлена і тим, що система виконавчої влади до нинішнього часу залишається недореформованою. Несумісність такої системи виконавчої влади і нових реалій життя обумовлює відчутну втрату ефективності управління державою. Це стосується нечіткості у визначенні функцій і сфер відповідальності різних управлінських елементів, непрозорості функціонування державного апарату, недооцінки сучасних інструментів планування і аналізу діяльності, використання не правових механізмів прийняття управлінських рішень, нерационального використання коштів і матеріальних ресурсів. Крім того, не повністю вирішене питання структурно-функціональної характеристики органів виконавчої влади. Його вирішення тісно пов'язане з проблемою розмежування повноважень у цій системі. Наслідком цього є обмежена здатність системи до виконання функцій державного управління і надання суспільних послуг.

На сьогодні важливо розробити методику формування переліку функцій органів виконавчої влади, орієнтуючись на попередній досвід України та держав світу. Розглядаючи функціональну природу діяльності публічної адміністрації, варто проводити постійний моніторинг соціально-економічної і політичної ситуації в державі. Механізм моніторингу соціально-економічної і політичної ситуації являє собою комплекс заходів щодо формування об'єктивної бази та забезпечення оперативного і інформаційного реагування.

Отже, кожний із органів публічної адміністрації володіє значними функціональними особливостями, а також специфікою організаційної будови, форм і методів діяльності. Між усіма органами публічної адміністрації поряд із загальними рисами і ознаками є вельми специфічна різниця як по місцю і ролі в системі державних органів, так і по організаційній структурі і формах діяльності (способами і формами організації своєї роботи, специфікою виданих даними органами правових актів). Лише скоординованість у роботі різних елементів системи, забезпечення їх стійкої взаємодії дає можливість говорити про позитивні наслідки реформування української держави.

Список використаних джерел:

1. Тихомиров Ю.А. Теория компетенции - М.: Юриформцентр, 2001. - 352 с.
2. Бельський К.С. О функциях исполнительной власти / К.С. Бельский // Государство и право. - 1997. - №3. - С. 15
3. Бондаренко А.С. Административно-правовой статус органов исполнительной власти субъектов Российской Федерации в условиях административной реформы : дис. на соиск. уч. степ. к. ю. н.: спец. 12.00.14 - административное, финансовое, информационное право / А.С. Бондаренко; Институт государства и права Российской академии наук - М., 2006. - 205 с.
4. Грицяк І.А. Державне управління: централізація і децентралізація / І.А. Грицяк - К.: Вид-во УАДУ, 1997. - 487 с.
5. Современное управление. Энциклопедический справочник. - М.: «Издат. центр», 1997. - 584 с.